

connections and to bring the perpetrators to justice, his life or health, professional activity, and other benefits may be threatened by criminal encroachment.

References:

1. Stulin A.L. (2000). *Kak prepjatsstvovat' protivodejstviju rassledovanija*. № 2. S 26. [in Russian]
2. Chesakova M. S. (2015). *Formi i sposobi protidii rozsliduvannja zlochiviv: pidhodi do klasifikacii*. Kiiv. S. 140. [in Ukrainian].
3. Lepisevich P.M., Kurljak N.D. (2018). *Prakticheskie osnovy ustraneniya protivodejstvija rassledovaniju prestuplenij v sovremennyh uslovijah*. Nauchnyj vestnik LGUVD. S. 278. [in Russian]
4. Pletenec' V. N. (2017). *Osobennosti diagnostiki projavlenij protivodejstvija rassledovaniju* Nauchnyj urnal «Legea si Viata», № 12. S 151-154. [in Ukrainian].

Кльова Валерія Олегівна,

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Піріг Ігор Володимирович,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ «ПО ГАРЯЧИХ СЛІДАХ»**

Одним із головних завдань соціально-правового механізму протидії злочинності системою правоохоронних органів, визначено ст. 2 Кримінального процесуального кодексу, є швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень.

Розслідування кримінальних правопорушень «по гарячих слідах» — це діяльність правоохоронних органів, що характеризується використанням великої кількості спеціальних прийомів та методів, за допомогою яких можна об'єктивно, повно та у найкоротші строки дослідити обставини кримінального правопорушення, розкрити його та притягнути винних до відповідальності. Якщо ж за певних обставин кримінальних правопорушень не було одразу виявлено та розкрито протягом найближчого часу, то важливі для слідства докази можуть бути

втрачені, а їх пошук може бути не таким результативним та займатиме певний час [3, с. 388]. Тому, розгляд даної теми дуже важливий, для більш ефективного використання її використання правоохоронними органами.

Проблеми щодо розслідування та розкриття кримінальних правопорушень «по гарячих слідах» розглядалися у багатьох працях науковців і практиків, зокрема Ю. П. Аленіна, В. П. Бахіна, В. Д. Берназа, А. Ф. Волобуєва, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, В. С. Кузьмічова, В. В. Лисенка, В. К. Лисиченка, В. Г. Лукашевича, Е. Д. Лук'янчикова, І. В. Пиріга, А. М. Погорецького, М. В. Салтевського, В. В. Тіщенко, К. О. Чаплинського, Ю. М. Черноус, В. Ю. Шепітька та інших.

Під розкриттям кримінальних правопорушень по гарячих слідах розуміється швидке проведення початкових слідчих (розшукових) дій, а також заходів зі збирання та оцінка доказів, що дозволяє в швидкі строки встановити злочинну подію та осіб, які її вчинили.

Поняття «гарячі сліди» характеризує принаймні дві обставини: час, що минув із моменту утворення слідів до моменту їх виявлення; відрізок часу, протягом якого можна найбільш ефективно використати «гарячі сліди» в розслідуванні. За змістом поняття «гарячі сліди» включає матеріальні й ідеальні відображення, що містяться в матеріальних джерелах (речах) і у свідомості (пам'яті) людьми. У першому випадку це сліди-відображення, сліди-предмети й сліди-речовини (засоби вчинення злочину, сліди рук, ніг, знарядь зламу, мікросліди, сліди запаху). У другому – уявні образи, збережені в пам'яті обвинуваченого, потерпілого й свідка-очевидця [2, с. 362].

У сучасній криміналістичній доктрині не визначено, протягом якого часу кримінальних правопорушень вважається розкритим «по гарячих слідах». Такі вчені, як В. П. Бахін, П. Д. Біленчук, В. О. Коновалова зазначають що, якщо слідству вдається встановити події вчиненого та притягнути винних до відповідальності протягом 3-4 днів з моменту вчинення кримінального правопорушення, то дана методика була ефективно використана. Якщо ж використовується більше часу, то кримінальне правопорушення було розкрито за загальною методикою. Інші вчені, такі як А. В. Кофанов, В. П. Лавров, В. М. Глібко наголошують на тому, що розкриті протягом 7-8 днів злочини слід уважати такими, що розкриті за «гарячими слідами» [3, с. 388]. Так, ми бачимо, що у двох випадках це лише оціночні поняття, які тлумачаться вимогами та характером показників звітності і вони не можуть бути визнані такими, що обґрунтовані.

Варто відмітити, що основною складністю даної методики є те, що розкриття безпосередньо самих кримінальних правопорушень відбувається у дуже специфічних умовах. Відтак, слідчий повинен володіти певними навичками, мати досвід а також використовувати та дотримуватись комплексу дій. Серед основних проблем можна виокремити [1, с. 34]:

- 1) раптовість виникнення ситуації, яка потребує розслідування;

- 2) брак часу для обдумування та прийняття процесуально і тактично правильних рішень, адже ситуація вимагає негайних та правильних дій;
- 3) підвищена динамічність, зміна ситуації та обстановки, раптовість;
- 4) необхідність негайного аналізу усього масиву інформації, яка надходить при встановленні фактичних обставин та співставлення і дослідження оперативної та орієнтуючої інформації.

Відповідно до проведеного нами аналізу даної теми, ми можемо зазначити, що криміналістична природа розслідування кримінальних правопорушень за «гарячими слідами» полягає в якомога швидкому збиранні інформації та є оціночним поняттям, що залежить від конкретної слідчої ситуації.

Список використаних джерел:

1. Бахін В. П. Взаємодія слідчого з фахівцями під час огляду місця події (збір інформації про особу, що скоїла злочин): Науково-практичні рекомендації. Донецьк: ДЮІ, 2005. 302 с.
2. Лукашевич В. Г., Саїнчин О. С. Розкриття злочинів за «гарячими слідами». *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. С. 358-369.
3. Новікова В. В., Філатов В. В. Щодо проблеми розкриття злочинів «по гарячих слідах». Грані права: XXI століття : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2018 р.) У 2-х т. Т. 2. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 388-390.

Коваленко Ілля Олександрович,
аспірант кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ, адвокат

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСТАВИН, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ

Користуватися безготівковим розрахунком за допомогою онлайн-банкінгу набагато зручніше, ніж готівкою. Не доводиться носити з собою готівку, а в тих випадках, якщо коштів не вистачає при розрахунку за покупку, знову ж таки на допомогу приходить банківська карта, по якій можливо миттєво отримати кредит за допомогою смартфона і додатку банку. Однак всі ці зручності та переваги злочинці використовують в своїх корисливих цілях і, отримавши верифікаційні дані злочинним шляхом, можуть здійснювати різні операції, розраховуючись за їх вчинення чужим майном, тобто грошовими коштами, що їм не належать.